

Za celo leto K 20—
za pol leta K 10—
za četrt leta K 5—
za 1 mesec K 1.70
Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 9

Ptuj, 29. februarja 1920

II. letnik

Članom in članicam krajevnih organizacij JDS!

V nedeljo, dne 29. februarja 1920 se vrši ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani

velik javen SHOD

na katerem poročajo bivši ministri: Svetozar Pribičević, Milorad Drašković, dr. Edo Lukinič, dr. Albert Kramer, dr. Gregor Žerjav.

Vabljeni so vsi somišljeniki in somišljenice. Udeležite se zborovanja gotovo.

Načelstvo JDS.

NOVA VLADA.

Imamo torej zopet novo vlado v Beogradu; imeli smo jih že celo vrsto in kakor vse kaže, še tudi za naprej ne bomo prišli do potrebne stalnosti v tem pogledu.

Sedaj so na površju srbski radikanci, hrvaški frankovci in slovenska ljudska stranka pod vodstvom dr. Korošec-a. V ministerstvu imamo 3 slovenske zastopnike in sicer je dr. Korošec ministerski podpredsednik, ter zajedno minister za železnice, kmet Roškar je minister za poljedelstvo, zdravnik dr. Fran Jančič minister za verstvo. Najbolj simpatično se nam še zdi, da se je ministerstvo za poljedelstvo poverilo kmetu, ker kmet vendarle o kmetijstvu še več razume, kakor duhovnik o železnicah in pa zdravnik o verstvu. Toda ministerski portfelji se pač ne oddajajo po strokovnjaških zmožnostih, temveč pač tako, kakor nanese slučajno politika.

Nova vlada se je porodila v velikih težavah. Ko je bila lista že sestavljena, se je

Iz starih časov.

Že stari narodi so se mnogo borili proti alkoholu, temu velikemu sovražniku človeštva, razdiratelju družinskega življenja in protivniku vsega napredka.

Pri starih narodih so bili zakoni proti alkoholu prav strogi. V Atenah, domovini umetnosti in lepote, so stari Grki obsodili nekega zakonodajnega uradnika na smrt, ker se je preveč napil.

Strogi Špartanci pa so šli še dalje. Ti so popolnoma prepovedovali pitje opojnih pijač in Lykurg je ukazal, da se povsod zatire vinska trta.

Za časa rimske republike je bilo prepovedano piti mladini vino; šele nad 30 let stari moški so smeli uživati vino. V slučaju pa, da je kdo storil v pijanosti zločin, se to ni smatralo kot olajšujočo okolščino, temveč se je zločinca zaradi tega še strožje obsodilo.

Grški modrijan Pittakos v Mytileni je izdal naredbo, da se mora vsakogar, ki je v pijanosti zagrešil kak zločin, dvakrat strožje kaznovati, kakor onega, ki ga je storil v treznosti.

Mohamed, ustanovitelj Izlama je popolnoma prepovedoval v Koranu uživanje vina.

izkazalo, da sta 2 izmed ministerskih kandidatov pravzaprav državnonevarni osebi. Neki Halil Beg Hrasnica, ki bi naj postal minister za šume in rude, je baje kot bivši avstrijski vojaški sodnik vesil Srbe v Kragujevcu, ter zahteva mirovna konferenca njegovo izročitev kot vojnega zločinca, Ladoslav Hanžek pa, ki bi naj bil prevzel ministerstvo za agrarno reformo, je bil avstrijski konfident. Še pravočasno so demokratije opozorili javnost na to dejstvo. Moža sta izginila z liste in tako prevzame g. Krnic ministerstvo za agrarno reformo, dr. Šurmin mesto Krnica ministerstvo za socialno politiko, a Ivica Kovačević ministerstvo za šume in rude. Novo ministerstvo se je seveda s to prvo krizo takoj spočetka precej diskreditiralo.

Kako bo šlo z novo vlado naprej, bomo videli in jo bomo sodili po njenih uspehih. Imela bo izvanredno težavno stališče, ker nima za seboj potrebne večine. Politični boji se bodo seveda nadaljevali, boj za ministerske stolčke ne pojenja, trpi pa pod tem država in narod. Kakor ni mogla dosedanja demokratično-socialistična vlada doseči vsled opozicije drugih strank nikakih znatnih uspehov, tako se bojimo, da tudi nova vlada ne bo mogla izvršiti svojega programa, ako se ne ublažijo razmere med njo in nasprotnimi strankami. Narodno predstavništvo je zopet sklicano in se sestane dne 3. marca. Nova vlada hoče torej odločevati le v sporazumu z narodnim predstavništvom. Vprašanje pa je, ali je to narodno predstavništvo zmožno za delo. Kot prva točka je na dnevnem redu: Konfiskacija vojnih dobičkov. Bilo je že večkrat v razpravi, toda vojni dobičkarji se še vedno brezskrbno vesele svojega plena. Ako bi nova vlada v tem oziru imela več sreče, si bo stekla gotovo mnogo zaslug. Brez konfiskacije vojnih dobičkov ni mogoče urediti

Karol Veliki je mnogokrat strogo opominjal svoje dvornike, naj ostanejo trezni.

Francoski kralj Franc I. je odredil l. 1536 jako stroge naredbe proti alkoholikom. Odredil je, da se vsakega pijanca kaznuje v prvem slučaju z ječo ob kruhu in vodi. Ako so koga drugič zalotili pijanega, se mu je naštel primerno število palic, tretjič so ga pretepli z biči. Ako je ostal nepoboljšljiv pijanec, odrezal se mu je en prst na nogi, ako to ni pomagalo, se ga je izpostavilo na sramotni kamen, a končno se ga je izgnalo iz domovine.

V nekaterih drugih deželah so zaprli pijance v ječe ter jim dajali le to hrano, ki je bila pomešana z žganjem in to tako dolgo, dokler se ni pijancu zgnusilo ter se je začel braniti uživati tako hrano. Ali pa so zaprli vse, ki so jih našli pijane na ulicah, potem pa, ko so se streznili, so morali pometati ceste, neglede na to, ali je bil kdo bogataš ali siromak.

Cepljenje ran in alkoholne pijače.

Včasih so mislili, da ranjencem koristijo alkoholne pijače, da se jim hitreje celijo rane, ali da vsaj lažje prenašajo bolečine, če uživajo alkoholne pijače.

Ali zdravniki trdijo ravno nasprotno in

naše valute. Dokler se ne uredi valuta, ne pojenja draginja in se ne izboljša naše gospodarstvo.

Torej nova vlada ima rešiti mnogo važnih vprašanj. Ljudstvo čaka, kako se to zgodi.

Gospodarstvo.

Mazanje trt proti trtni plesnobi in drugim boleznim.

Zlasti važno je za nas letos mazanje trt z žveplovoapneno brozgo proti trtni plesnobi, katera bolezen se je pri nas zelo razpasla in nam povzroča velikansko škodo. Ker žveplovoapnena brozga iz inozemstva ne moremo dobiti, pripraviti si jo moramo sami na sledeči način:

Na 10 l vode se vzame 2 kg finega, zmletga žvepla in 1 kg živega (neugašenega), a svežega, ne starega apna. Posoda mora biti železna (najbolje železen kotel) in še enkrat toliko obsežna kot je tekočina, ker zavzame ta med kuhanjem večji objem.

Najpreje se v kakih dveh litrih tople vode polagoma (po koščkih) ugasi živo apno in se ga končno dobro razmeša na redek apnen belež. Medtem se žveplo, da ne dela kepice, zmeša z nekoliko vode v gosto kašo, ki se jo potem vmeša med apnen belež. Nato se dolije še ostalo vodo in se s kako palico zmeri globočina tekočine v kotlu.

V palici se napravi zareza, da se označi, koliko tekočine vsebuje posoda (kotel), ker je treba med kuhanjem izhlapelo vodo vedno iznova nadomestiti (doliti z vročo vodo. Zmes se kuha eno uro ob vednem mešanju, da se končno izpremeni v rjavo, včasih (vsled vpliva

dokazujejo to na podlagi praktičnih opazovanj ranjencev ob času vojske.

Tako je opazil zdravnik Heyfelder v zadnji vojski, da so se zdravile pri zdržnih Turkih in Tatarih zelo težke rane hitro, brez vročine in drugih posledic, dočim je bilo pri Rusih, ki so uživali žganje zdravljenje veliko bolj težavno.

Enake pojave so navajali zdravniki v grško-turški in zlasti še v rusko-japonski vojski.

Pri Japoncih, katerih zdržnost je splošno znana, niti kužne bolezni, kakor kolera, legar, malarija, ki se tako rade pojavijo v vojnem času, niso nastopile.

Zdravnik Azimovo piše, kako zelo presegajo zdržni Arabci in Alžirci Francoze v odpornosti pri ranitvah. Težke rane so zdravili zdravniki pri njih v najkrajšem času. To so pripisovali njihovi zdržnosti od alkoholnih pijač.

A ne le vojakom je priporočati popolno zdržnost, potrebna je vsakemu, ki mu je mar njegovo življenje.

Norveško ženstvo in žganje.

Na Norveškem je bila leta 1894 sprejeta postava, ki dovoljuje občinam, z glasovanjem odločiti, ali se naj v občini kuha žganje ali ne. Vsak moški ali ženska, ki je star 25 let,